

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

Redacció General Barceló-1.2.º

Administració Sta. Eulària, 25.

PALMA DE MALLORCA

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim i altres herbes an es qui s'ho guany

A ON LA VENEN?

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.—Ca l'amo Andreu Alcover, Centre, 13.

A Palma: Llibreria d'En Guasp Morey, 6.—Taller d'encuadernacions d' En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria de N. Ernest Frau, Brossa.—Llibreria Amengual y Muntaner.

Comentaris

37.

Raons sistema Rullàn de Sóller

Està vist que el Sr. Rullàn de Sóller ha perdut sa carta de navegar. Are s'ha passat per s'escudeller fer-mos veure que S. Mateu Apòstol i Evangelista del Senyor no és un testimoni de ses coses que hi ha consignades en es primers dels nostros Evangelis. ¿I sabeu, lectors benivolguts, quina raó en-floca perque noltros diguem: *amen*? Vat-la-t-aquí: S. Lluc escriguent es seu Evangeli no va tenir en conte els Evangelis de S. Mateu i de S. Marc. Ergo... S. Mateu no es un testimoni de lo que hi ha escrit en es primer Evangeli. ¿Es posible que se pugui escriure un doi més solemne que aquest? Sr. Rullàn: ¿i d'aquesta manera, amb aquests arguments vol fer carrera? ¿Que té que veure això que diu de St. Lluc en lo que assegura de S. Mateu? ¿Quina relació hi ha entre una cosa i s'altre? Noltros no sabem veure per cap estil sa forsa que pugui tenir aquest argument que V. mos entima. Pero ¿i com l'hem de veure si no-n té gens ni mica? Es un argument sistema Rullàn de Sóller; i ja se sab que el Senyor Rullàn de Sóller quant parla de la Sagrada Escritura en lloc de fer arguments fa... els ous en terra.

Tot satisfet el Sr. Rullàn de Sóller després d'haver-se estirat d'aquesta gran raó que acabam de comentar, esclama i diu: *«Paréceme que esto es claro como el agua cristalina. ¿Qué dirá el del aliento fétido de la manacorina?»* ¿Qué dirá? Ja hu veu, Senyor Rullàn; dirá que lo que V. diu no es jens clar, sino que és molt terbol; tan terbol que no te pit V. ni tota sa redacció de «El Pueblo» d'aclarir-ho. ¡Aigo bruta, Sr. Rullàn! ¿Desitja que le-hi diguem més clar? Sobre lo de s'«ale pudent» no-n volem dir ni una paraula. Comprenem que sa bilis que els nostros comentaris causen an el Sr. Rullàn ha de sortir de qualque manera.

Entre els testimonis que solen aduir els apologistes catòlics per demostrar que S. Mateu és s'autor des primer Evangeli figura en primer terme San Papias, bisbe de Hierápolis (Frigia). Aquest bisbe (i deixeble de S. Juan Apòstol!) va escriure aquestes paraules: «Mateu escrigué amb hebreu els sermons del Senyor» Ido be; el Senyor Rullàn de Sóller diu que aquest testimoni no serveix tota vegada que es primer dels nostros Evangelis no se compón domés de sermons. Segons el Sr. Rullàn, S. Papias se referia a un altre evangeli diferent des primer dels quatre que noltros tenim. Sr. Rullàn: aquesta dificultat que V. presenta ja és més veia que es pastar; an aquesta dificultat ja l'han refutada mil vegades els escritors catòlics; ja està tan refutada que en no esser un *escriptorari* com V. ja no hi ha nigú de cara i uis que la presenti. ¿Com així viu tan atrassat, Sr. Rullàn? S. Papias se referia an es nostro primer Evangeli perque així e-hu assegura Eusebi el qual va lletgir tota s'obra de S. Papias i per consiguient poria judicar millor que noltros es sentit de ses paraules del bisbe de Hierápolis. S. Papias se referia an es nostro primer Evangeli perque

sa paraula *loguion* que posa S. Papias pot designar un llibre que se compón de sermons i de narracions. Que repassi un poc es greg, Sr. Rullàn, i se-n convencerá. S. Papias se referia an es nostro primer Evangeli perque no se poria referir a cap altre. Tengui en conte, Sr. Rullàn, que San Papias diu *ta loguia*, es dir, una obra conegudíssima de tot'hom; es així que es nostro primer Evangeli era conegudíssim i que mai se va parlar en lloc d'una obra que només donás a conixer els sermons del Senyor. Ergo S. Papias se referia an es nostro primer Evangeli. Ja provará de treurer-lo bufant an aquest caragòl, Sr. Rullàn de Sóller.

També S. Papias diu aquestes paraules: «Marc, intérprete de Pere, va escriure diligentement lo que recordava, pero no va escriure amb orde tot lo que va fer i va dir Cristó. No va sentir parlar el Senyor ni el va seguir; pero sí a Pere qui predicava segons les circumstancies i no fent una exposició metòdica de ses coses del Senyor. De manera que Marc no va faltar escrivint algunes coses que recordava segons s'orde en que les recordava; doncs una sola cosa pretenia que era no fer omisió de res de lo que havia sentit ni escriure cap falsedat.» ¿Heu sentit—exclama el Sr. Rullàn—lo que diu S. Papias sobre sa falta d'orde que-hi ha a s'«escrit d'aquest tal Marc? Ido be. Es així que en es segon dels nostros Evangelis e-hi ha orde—continua el Sr. Rullàn; ergo S. Papias no prova res sobre s'autenticitat d'aquest llibre des Nou Testament. Així raciocina el Sr. Rullàn de Sóller i amb honre a sa veritat és sa vegada que l'hem vist raciocinar millor. ¡Enhorabona, Sr. Rullàn! Lo que hi ha és que el Sr. Rullàn vol suposar que S. Papias nega *tot orde* a s'Evangeli de que parla i això es fals. Lo que diu S. Papias és que aquest Marc va escriure algunes coses sense orde; lo que diu S. Papias és que s'Evangeli de aquest Marc no és un mirai d'orde cronològic; de cap manera vol dir S. Papias que aquest Marc e-hu va escriure tot sense tenir en conte s'orde convenient. Així interpreta tot'hom lo que vol diu S. Papias; de tal manera que ja no-hi ha nigú que-hi posi dificultat. Una simple lectura de s'original greg lleva es dubtes a qualsevol. Que les lletgesqui, Sr. Rullàn, a ses paraules de S. Papias així com están en greg i veurà com en tots els dies que li queden de vida no s'atrevirá a pretenir que S. Papias negi *tot orde* a lo que va escriure aquest Marc de que parla; i per consiguient no s'atrevirá tampoc a defensar que S. Papias no se refereix an es segon dels nostros Evangelis. ¡Ha fet lletgir de monja aquest pic, Rr. Rullàn!

Ja-hu veu, Sr. Rullàn. Es testimoni de S. Papias que V. volia destruir perque mos creguessem que es primer i es segon dels nostros Evangelis no son autèntics, permaneix amb tot vigor. Aquest S. Papias que V. ha tret a ro-lo se refereix an els nostros Evangelis amb tanta claredat que en no esser ses olibes que no-hi veuen a sa claror, nigú s'atreveix a posar-ho en dubte. Meam quin día serà aquell, Sr. Rullàn, que V. mos obligarà a cedir un pam de camp, a tornar una passa arrera. Pins aquí sempre li ha tocat a V. es recular.

O be V. defensa un mal plet o be no sab lo que s'esmetgença; encare que lo més provable és que tengui es plet dolent i es servell a compondre.

Diu el Sr. Rullàn que els sinòptics i s'Evangeli de S. Juan se contradiuen i per consiguient cap dels Evangelis és digne de fe. Lo que no diu el Sr. Rullàn és en que se contradiuen. ¿Per que no-hu diu el Sr. Rullàn an això? ¿Per que no mos senyala un punt o dos o mitja dotzena en el qual o en los quals se pugui veure una contradicció? ¿Com hem de creure noltros en tals contradiccions si el Sr. Rullàn no les mos fa veure? Sr. Rullàn: no sigui tan endiot. ¿Sense citar una sola contradicció entre els Evangelis, sense demostrar i fer veure s'existència de tals contradiccions, s'atrevirá a treure sa consecuencia que els quatre Evangelis no son autèntics? ¿Es necessari esser-ho des llenyam del Sr. Rullàn de Sóller per entimar un argument d'aquests? ¿I are no veia, Sr. Rullàn, que noltros li demeneriem proves de ses contradiccions que-hi ha, segons V., entre els Evangelis? ¡Me pareix, Sr. Rullàn, que sab tant de discutir V. com un sabater de fer çedassos! Es fals refsals que existesquin ses contradiccions que V. diu entre els sinòptics i s'Evangeli de S. Juan. I si no, que les citi i les veurem ¡No les citarà, no!

També mos entima el Sr. Rullàn que s'Evangeli de S. Juan no te cap valor historic. Això e-hu diu en sec, sense sa més petita explicació, sense una prova, sense un mal argument. ¿Si? ¿I de quant ensá, Sr. Rullàn? Tengui en conte que lo que gratuïtament s'afirma gratuïtament se pot negar; i tractant-se de V. que no sab mai lo que se pesca encare li poren dir carabassa per efegitó.

Una súplica Sr. Rullàn de Sóller. Me falten tots els números de «El Pueblo» que han sortits desde dia 6 de Mars. ¿Les me voldrá enviar i continuaré comentant els desbarats que V. e-hi ha escrit?

Sa Festa i ses Corant'Hores

del Sant Cristó de Manacor

Consta en es *Llibre I de Visitas Episcopals*, any 1597, que ses quatre festes de més devoció i que amb major solemnitat se celebraven ja en aquell temps a Manacor eren: Sa del apòstol Sant Jaume, elegit Patró devers l'any 1300, provablement en honor del Rei En Janme II, que concedí es títol de vila an aquesta població i e-hi fundà un Palau; sa del gloriós mártir Sant Sebastiá, a qui honrava es poble amb tant d'afecte i bona voluntat, que, p'es favors alcansats amb sa seua invocació, dia 6 de Jener de 1644 es Consei resolgué demanar-lo an el Bisbe perpatró segon amb festa colenda; sa de l'Assumpció de Maria Santíssima, que té en aquesta Parroquia un'antiga confraria enriquida amb moltes d'indulgencies; i finalmente sa del Sant Cristó.

Aquesta se celebrava es dia de l'Ascensió, amb Completes solemnes, Hores cantades, Ofici, sermó i tot lo demés que s'acostuma en les principals festivitats del any. Una diferencia sembla que hi havia entre aquesta fes-

ta i ses altres des sants, i era que sa del Sant Cristó revestia un caràcter més propiament o exclusivament religiós, mentres que a ses demés hi solia haver una part de festa cívica, que consistia amb encesa de fogarons o lluminaria, cants populars i, per falta de millors, música de trompes sonades p' es jutglas, (1) segons consta en es *Llibres de Clavariats* de sa Casa de la Vila, any 1439 i sigüents. Ets alegres festers, que encara ara s'encenen cad' any per Pentecostés, durant sa vel·lada, davant es portals de la Parroquia, són tal volta ses úniques demostracions exteriors que hi ha haguda costum de fer per ses festes ordinaries o anyals del Sant Cristó; a ses extraordinaries ses families adornen amb banderes o domassos ses fatxades de ses seues cases.

Sa solemníssima festa religiosa del Sant Cristó acabà de celebrar-se, en sa forma que hem dita, l'any 1776; s'any que vengué davant posaren en lloc seu ses Corant'Hores.

Arrelada ja per aquell temps dins sa ciutat de Palma aquesta hermosa devoció de ses Corant'Hores, introduïdes a Mallorca en es sigle XVII, acordà la Rda. Comunitat de Manacor fundar-ne unes en aquesta Parroquia a honra i gloria del Sant Cristó. El Rnt. Rector D. Antoni Vives i Burgunyá s'encarregà de demanar an el Papa Pio VI nn'indulgencia plenaria i an el M. I. Vicari General de sa Diòcesi s'autorizació necessaria per celebrar les durant ses tres festes de Cincogema. Dia 2 de Maig de 1777 donà compte d'haver rebudes tals concessions, resolguent en aquell acte sa Comunitat traslladar perpetuament a Pentecostés sa festa del Sant Cristó que se celebrava es dia de l'Ascensió.

Aquell any va ser es primer que se feren a la Parroquia ses Corant'Hores comensant s'exposició del Santíssim Sagrament es Dissapte a les cinc des cap-vespre i es Diumenge, Dilluns i Dimars a les quatre i mitja des mati, acabant cada dia a les set i mitja des vespre, exceptuat es Dimars que a migdia en punt se feia sa processó de rúbrica, come solemne acabament. Es per demés dir que tot es poble, tan religiós com era, prengué part en aquestes funcions, desitjós de tributar a Jesucrist es deguts homenatjes i obsequis i de guanyar sa gracia extraordinaria de s'indulgencia.

Es gastos indispensables per celebrar dignament aquestes funcions religioses se pagaven en es principi de ses llimosnes que oferien es feels i d'algunes mandes pies: De sa que deixà D. Antoni Riutort s'hi va destinar casi cad'any, fins a mitjàn sigle XIX, qualque quantitat, a vegades més de coranta llures. D'aquesta mateixa manda pia se gastaren desde l'any 1779 a 1781 unes docentes llures per domassos, prop de quatrecentes per velluts i més de trenta per sa portalada de tela pintada que's posava a l'Altar major. Sa portalada nova de ses Corant'Hores, que és sa mateixa que ara serveix de dossier p'es Monument de sa Setmana Santa, se va construir l'any 1811 i se pagaren per ella docentes cinquanta llures, i p'es dos profetes des costats coranta vuit a s'escultor

(1) Cantadors i sonadors que se llogaven per anar d'un poble a s'altre i prendre part en ses festes.

D. Jusep Ferrer i trenta sis a D. Jusep Pla, també escultor, que los va deurar. Tot des mateix llegat.

L'any 1812 D. Juan Andreu Pre. va oferir a la Rda. Comunitat, en honor del Sant Cristó, una fundació de cent lliures annals de cens an el for de 3 per cent per pagar es gastos de ses Corant' Hores i vint lliures més an es mateix for perque sa cera que se cremaria. Quant es Govern se va apoderar de ses fundacions piadoses s'hagué d'acudir altre volta a sa caritat des feels per continuar celebrant aquestes funcions amb sa mateixa forma i solemnitat.

Com ses Corant'Hores de Pentecostés no solament són ses més antigues de totes ses que se celebren en aquesta Parroquia de Manacor, sinó que foren també de ses primeres que hi hagué en tota sa part forana de Mallorca acudien tots els anys moltes de persones des pobles veinats per prendre part en aquests actes relligiosos, veraderament extraordinaris en aquell temps. Per donar-los més importancia i lluiment venien també de la ciutat dignitats esglesiaístiques o canonges, que celebraven l'ofici i predicaven es sermons, i no faltaven mai es molts de senyors de la Noblesa mallorquina que tenien posada a Manacor i que cren propietaris de la majnr part de ses grans passessions en que estava dividit es terme. I aquells cavallers, amb sa relligiositat tan propia de l'antiga Noblesa, acompanyaven ambatxes enceses el Santíssim Sagrament a sa solemne processó i reserva que, com hem dit, se feia el Dimars a punt de mig-dia, a fi de que cmcdament se'n poguessen tornar es de-cap-vespre a la Ciutat. Fins a mitjàn sigtle XIX durà aquesta hermosa costum. Essent a Manacor l'any 1903, per passar visita, l'Il·lm. Bisbe D. Pera J. Campins i Barceló (a. c. s.), va assistir es dia de Cincogema a sa Missa major, i lo'n demà an es trissagi, processó i reserva del Santíssim.

**

Aquestes Corant'Hores desde fa uns vint i cinc anys se comensen es Disapte a mig-dia, per porer-les acabar sa segona festa a vespre.

Avui idò comensen ses d'enguany. Lo que importa és que tots mos n'aprofitem. No n'hauria de quedar cap de Manacorí que no anàs aquests dies a visitar el Santíssim que està patent i a fer oració segons ses intencions del Papa. Preguem per sa pau i concordia entre es prínceps cristians, per sa extirpació de ses heregies i per s'exaltació de la Santa Mare Iglesia. Es qui fassen tot això veraderament arrepenitits, havent confessat i combregat, poren guanyar s'indulgencia plenaria concedida per Pio VI.

Des sermons n'està encarregat un des predicadors més eloquents, el Reverent D. Francesc Sitjar Pre., de la ciutat de Palma, tan conegut dins tota Mallorca. I sa part musical segurament estarà a s'altura que correspón, atesa sa solemnitat d'aquestes Corant'Hores.

T

Vida popular del B. Ramón Lull

CAPÍTOL V

LULL COME SABI I COME HOMO D'ACCIÓ SOCIAL

Lull ja havia donades ses primeres passes en la seua noble empresa. Empero sa seua acció no s'havia de limitar just a Mallorca; sa llevar que ha comensat a sembrar aquí l'ha d'anar a escampar també per tot el mon, ha d'anar a procurar per tota sa cristiandat s'erectió de col·legis, a on molts de relligiosos sants se preparin per sa conquesta espiritual dels infeels, aprenguent lo primer de tot sa seua llengo; ha d'anar a fer conixer an es

sabis es seu Art, en el qual hi trobaran rahons fortíssimes per convencer sa veritat catòlica. Per això quant va haver encaminat es Col·legi de Miramar parteix (any 1279) de Mallorca. Sa seua primera volada es a Roma a on resideix el Papa, quefe suprem de la Cristiandat, primer motor de s'engranatge de rodes i maquinaria finíssima de sa constitució social donada pel mateix Jesucrist a la Iglesia, i li exposa Ramón amb reverencia es seus projectes; com també passa a visitar l'Emperador Rodolf, braç secular de la Iglesia en aquella sociedad de llevor compenetrada de s'esperit de Cristo.

Desd'aquest moment En Ramón ja no se dona punt de repòs. Se'n va a ses Universitats, visita es Reis, se presenta repetides vegades an es Papes, assisteix a tots es Capitols generals de ses ordes franciscana i dominicana, i més que tot això en mitx des seus incessants viatjes s'ocupa de sa redacció des seus llibres; ja acomodant a sa capacitat dels estudiosos es seu primer Art compendiós de trobar veritat o Art Magna, que, com li havia fet veure s'experiencia, per sa seua massa generalitat i gran brevetat, era de molt pocs entesa; ja escriguent tractats particulars de Teologia, Ciències naturals, Medicina i Dret, en que fent aplicació des seu Art troba i descubreix sa veritat en sos diferents rams del saber humà.

Es llibres que va escriure són innumerables. Ademés dels dos ja anomenats, s'Art de trobar veritat i el Llibre de Contemplació mereixen menció els sigüents: s'Art General Ultim que és sa més plana explicació des seu sistema, s'Arbre de Ciencia, Blanquerna, Felía de les Maravelles del mon, es Llibre des Gentil i los tres Savis, es Llibre des XIV Articles de la Santa Romana Fe Catòlica, es Llibre de Deu i de Jesucrist, i sa Doctrina Pueril destinada a sa formació intel·lectual i moral dels nins, i entre ses obres en vers es poema titulat Desconort. Es seu estil, principalment en ses obres novelesques o narratives, és sencill i natural, pero d'una vivesa i riquesa de colors extraordinaries; s'obscuritat que reina en ses exclusivament científiques és deguda a que divideix i descompón excessivament es conceptes per donar-los major generalitat, i a que segueix teories cosmològiques i psicològiques que ja són passades de moda, i que prendria des neoplatonisme i d'alguns autors àrabs. En es seus llibres ademés de sa elevació de conceptes i de proves molt ingenioses de sa veritat catòlica, s'hi troben detalladament descrites, en sa rica i armoniosa llengua catalana de llevoyses costums de s'època; de manera que ofereixen abundant materia d'estudi an es filòsofs, historiadors i filòlegs; i per això mereix s'agraïment de tothom sa comissió encarregada de sa Edició Original de ses Obres Lulianes. I el se mereixen d'un modo especial els insignes lulistes D. Jeroni Rosselló, iniciador de s'obra, i D. Mateu Obrador de qui s'ha dit que és el qui millor va comprendre s'esperit del Beato.

Tornant an es nostro héroe, en sa impossibilitat de fer s'exposició i crítica des Sistema Lulià, tenguent en conte sa classe de persones a qui mos dirigim, solament direm que en 1283 el trobam a Mompeller explicant es seu Art; i en 1286, en temps des Canciller Bertold, després d'haver obtingut es títol de mestre, ensenya també en la célebre Universitat de París, a on altra vegada el trobam explicant en 1298, i escriguent s'obra *Questions sobre es libre de ses Sentencies des mestre Pere Lombart*, i en aquest llibre defensa la Inmaculada Concepció de Maria.

Va esser es martell dels averroistes, qui ensenyaven s'oposició entre s'intel·ligencia humana i sa fe, fent veure sa conveniencia de sa fe amb sa rahó. Ramón Lull fou, segons expressió d'

En Menéndez i Pelayo, s'héroe de sa creuada contre s'Averroisme.

Ni trabaïava únicament, com havem insinuat abans, en es camp de ses doctrines; a fi de que sa seua obra fos pràctica i permanent s'interessava davant els prínceps cristians, principalment davant el Rei de França, per que donassen ses providencies oportunes per la erecció d'aquells col·legis, de que ja hem parlat, on que sants relligiosos amants des martiri aprenguessin ses llengos orientats i s'armassin de rahons convincents, tretes des seus llibres, per convertir els qui anavan equivocats. En aquets col·legis volia també que s'instruïssen alguns joves dits des paissos infeels, perque després de instruits se'n anassen a convertir es seus paisans. I entrava així mateix dins els seus plans, de ses diferents ordes relligioses militars fer-ne una solament, a fi de que més be i amb més unitat d'acció poguessen ajudar i servir amb ses seues armes, per sa convenient expansió de sa civilització cristiana.

Es una llàstima que tants d'esforsos i fatigues d'En Lull no obtenguessin l'efecte desitjat. Y és que, posant els uis en ses coses grans, li passaven per maia petits detalls, de los quals moltes vegades en resulta s'exit de ses grans empreses; és que ell, no atenguent més que a Deu, no contava amb sos defectes i pecats dels homos. Pero no passa debades per demunt el mon un homo tan gran com En Ramón Lull; ses idees reformadores deixen sa seua impressió; sa llavor escampada i en apariencia morta vé un dia que germina i brota. Y aquí mos diu que sa derrota de s'Averroisme, s'importancia que prengueren els estudis de ses llengos orientals. sa Congregació Romana i Col·legi de Propaganda Fide, i els Seminaris establits p' el Concili de Trento, no deguen molt, pero ben molt, a ses iniciatives escampades p' En Lull amb tants d'esforsos i trabaïs?

JAUME BORRÁS, Pre.

Himne an el B. Ramón Lull

Puix que beatificat sou en gloria, allà en l'altura: *vetlau, oh Amic del Amat, per l'Illa que us ha infantat fill de primogenitura.*

Oh Mallorca! vengué el dia mes que els altres resplendent en que en terres de Bugía caigué l'apóstol ardent... ¡Com l'abriga i t'assegura son excels patriarcat... *vetlau, oh Amic del Amat, per l'Illa que us ha infantat fill de primogenitura.*

Clauficat, quatre vegades, Jesucrist li fou present: ses visites reiterades li donaren entenent que deixás la vida impura i seguís la castetat... *vetlau, oh Amic del Amat, per l'Illa que us ha infantat fill de primogenitura.*

I compungit de seguida Ramón va fer testament: deixá la passada vida a plors y penediment, i a son cor, que res atura, gran fervor d'apostolat... *vetlau, oh Amic del Amat, per l'Illa que us ha infantat fill de primogenitura.*

Oh Randa, montanya amada, montanya de visió, on la pensa és exalçada,

on és doblada l'amó: l'anyorança encare't dura del asceta il·luminat... *vetlau, oh Amic del Amat, per l'Illa que us ha infantat fill de primogenitura.*

De miramar sortiria la tramudança del món, de Miramar, alegría i desconort de Ramón: Vinya que ningú cultura! Fenollar abandonat!... *vetlau, oh Amic del Amat, per l'Illa que us ha infantat fill de primogenitura.*

De nit al fons del boscatge Ell deia al aucell cantor: «No ens entenem per lleng uatge; entenem-nos per amor, puix en ton cant se figura la lloança del Amat...» *vetlau, oh Amic del Amat, per l'Illa que us ha infantat fill de primogenitura.*

Era el món tot sense noses per el seu zel arborós: les espines eran roses, i els romaguers llit d'amós: cap frontera no'l detura ni cap mar ni tempestat... *vetlau, oh Amic del Amat, per l'Illa que us ha infantat fill de primogenitura.*

Prentint ales de columna va aixecar el vol suprem: el vegé cinc voltes, Roma, el vegé Jerusalem, tota plana i tota altura, tot lloc erm, tot lloc poblat... *vetlau, oh Amic del Amat, per l'Illa que us ha infantat fill de primogenitura.*

Mes un dia us deturàren por planyer la trista sort, oh Ramón, i senglotàreu la cansó del Desconort: és un calzer d'amargura cada cobla del dictat... *vetlau, oh Amic del Amat, per l'Illa que us ha infantat fill de primogenitura.*

Us aparella Bugía aquell vermell vestiment que l'amor vos abellia: de les pedres del torrent dolca us és la pluja dura qui us ha tot empurpurat... *vetlau, oh Amic del Amat, per l'Illa que us ha infantat fill de primogenitura.*

Ja del claper que oprimía vostre cos qui se consum en suspirant agonía, se'n escampa gloria y llum: una nau ja se detura i amorosa us ha embarcat... *vetlau, oh Amic del Amat, per l'Illa que us ha infantat fill de primogenitura.*

Llunyana mercadería ho Mallorca, et du la nau: or i argent no basteria pel tresor que li portau, mercaders: bella ventura: bell rubí heu mercadetjat...! *vetlau, oh Amic del Amat, per l'Illa que us ha infantat fill de primogenitura.*

Cantaven aucells l'aurora i despertaren l'Amat: ja l'Illa és oviredora, dins la tendra claretat, i en l'encis de l' hora pura l'Amic d'amor ha expirat... *vetlau, oh Amic del Amat, per l'Illa que us ha infantat fill de primogenitura.*

Ascoltau, Ramón benigne, aquest himne en vostro honor: si de vos no és prou digne,

escalfau-lo Vos d'amor:
i feis la boca mes pura
del juglar qui l'ha trovat...
*vetlau, oh Amic del Amat,
per l'illa que us ha infantat
fill de primogenitura.*

LL. RIBER.

Monografia històrica de la figura de Sta. Maria la Major d'Inca

.....invenimus
eam in campis
silvae.»

(Segueix) (a)

Mes, tot això, que no passa més enllà de ser una hipòtesi més o manco probable, cau p'en terra amb lo que diu En Barberí que'l lloc preferent de l'antic retaule l'ocupava una imatge de Maria pintada demunt fusta que se diu ser la Madona Sta. Maria d'Inca sots el qual titol era anomenada l'antiga parroquia i que du abaix la sigüent inscripció: «Joan daurer i pintor ma pintada l'any 1373.» Aquesta diu ademés En Barberí fou retirada en temps seu (que seria quant s'edificà la nova parroquia) a la sacristia de relíquies, i actualment està col·locada en una de les parets laterals de la capella del nom Jesús.

Aquí ve dons el punt més obscur de l'història, perquè si com hem suposat l'antiga Parroquia, que a mijant sitgle XIII ja existia, estava dedicada a l'imatge trobada ¿perquè l'any 1373 havia de ser rellevada per posar-hi aquesta altra encara que fos produïda pel pínell del reputat Joan Daurer? ¿no valia més per ventura que's conservés la primera que demés de ser més antiga anava revestida del misteriós prestigi de ser maravellosament trobada? I si per donar una solució satisfactoria admetem aquí l'opinió d'algun arqueòleg (1) que diu no pertenceix l'imatge de nostra història a l'època remota que se li asigna, sinó tot lo més als sitgles XV o XVI i que en conseqüència d'això fins aquest temps no estava exposada a la veneració dels feels, tenim que caure en l'extrem de que la narració tradicional sufreixi menca en la substància, perquè en tal cas ja no pot ésser que fos una d'aquelles imatges escondides pels cristians aterrorisats amb la perspectiva de la dominació mora, ni tampoc podem admetre la circumstància de lloc de la trobada; i així per defogir un perill queim amb un altra molt més lamentable.

La mateixa incertitut tenim amb-e aclarir lo tocant al temps en que comensà a ser coneguda pel nom de *la Major*, si volem que ja abans del sitgle XVIII fos sots tal titol invocada. Perquè lletgint el citat autor Barberí veim que diu que l'antiga parroquia esta va dedicada a «Madona Sta. Maria d'Inca» sense que digue quant li fong afegit el nom de *la Major*. Sois fa constar que era opinió de que'l Papa Alexandre VI le hi concedí per haver tengut el benefici rectoral de nostra Parroquia.

Ara resumint tot lo exposat deim que se pot tenir per cosa certa que l'imatge es anterior al sitgle XVIII, però que ni respecte del lloc, ni al titol de

(a) Per una mala intel·ligència sortí dissap- te passat que avui acabarà. Acabarà si Deu ho vol dissabte vinent.

(1) El Sr. Rtr. d'Inca D. Bernadí Font Pbre. al cel sia, me digué que passant una vegada un turista foraster i aturant-se a la parroquia per veure nostres antiguedats, li fou mostrada la dita figura i judicà que en manera alguna perteneixia a l'època remota que li assigna la tradició. No sabem quina fos amb aquest ram la seua competència, lo cert es qu'altres reputats arqueòlegs l'han vista sens haver emittit judici desfavorable. En Quadrado no diu més que aquestes textuals paraules. «Hallada según tradición como tantas otras, pero mejor que la generalidad de ellas.» Islas Baleares, pag. 1046.

la Major amb que fou invocada es pot dir res amb certesa d'abans de dita fecha. Be es veritat que lletgint els llibres de l'Obra parroquial, i el d'Entremes i aixides, i comparant la seua lectura amb lo que's diu en el de «Visites pastorals» pertenyent a l'any 1638, qu'es el més antic que's conserva, per certes frases incidentals pareix porer-se presumir que ja en la vella Esglesia e-hi tenia son estatge i era coneguda pel nom de *la Major*; però res se pot afirmar per allò; tan gros es el forat que feu en nostros archius el descuit per una banda i algún incendi per altra. (1)

§ III

La nova Parroquia.—Confraria de Santa M. la M.—Festa canònica i festa de Tradició.—Mot final.

Las historia dons escrita i documentada de la nostra figura comensa en el sitgle XVIII, quant amb rahó d'edificar-se la nova parroquia, qual primera pedra se pasà l'any 1706 sent Rtr. lo Prevere Dr. Juan Antoni Mesquida, s'obri un llibre dit d'«Entrades i eixides» i un altre titulat de l'«Obra parroquial» de que ja hem fet a menció més anunt, destinats a donar conte del progrés de la fàbrica i en tots dos trobem constar-hi que la parroquia esta dedicada a Maria Stima, sots el titol de *la Major* el qual està personificat, diguem-ho així, en una imatge de bulto de Maria que porta dret amb la mà esquerra el mignonet Jesús, i un lliri amb la dreta la qual es diu ademés ser trobada com moltes altres per medi marvellós (2).

De 1706 en avant ja abunden molt les notícies, i així trobam que en 25 de Març de 1713 D. Juanot Siquier, essent encara diaca, pren per son conte la capilleria de Sta. M. la M. i el llibre d'Entrades i eixides mos testifica lo molt que treballava en conservar i abrillantar son culte. Sabem ademés per una partida d'escriptures d'aquell temps que la dita capilleria tenia captes de vi, oli i blat; i també uns quants quenyissos de cuques de seda. D'aquesta seda s'en feren més tart uns damassos per l'altar major amb dues imatges de la sta. titular de la parroquia brodades, sent el preu total 300 lliures. (3)

Fins que arriba l'any 1731 i amb ell la fetxa més lluminosa i memorable de tota l'història de la nostra figura, en que per acort del Rvnt. Comú de la parroquia el susdit D. Juanot Siquier i D. Sebastiá Seurina tots dos Preveres, llicenciats i combeneficiats en nostra parroquia, van a Roma per demanar a sa Santetat de Clement XII facultat per erigir una confraria a honra de Sta. Maria la Major, sots el qual titol, com textuals paraules se diu allà, es ja la titular en dita parroquia.

(1) En patí un de molt gros nostro archiu parroquial l'any 1676.

(2) Notem aquí com ja en el comensament els susdits llibres s'intitolen come pertanyents a la parroquia de Sta. Maria la Major d'Inca; sobre lo qual porem raonar d'aquesta manera. Si fins a 1706 la titular de la parroquia d'Inca no fan distinció amb nom tan august, en el principi de els tals llibres que daten de aquella fetxa, segurament s'hauria fet constar un fet tan notable com seria haver obtingut per la nova parroquia un titol tan distingit, incertant les lletres apostòliques pel qual se tengües un testimoni perenne de la seua obtenció, dons que no hem de suposar tan descuidats als cronistes d'aquell temps que les passàs per alt un aconeximent d'aquesta mena, i com res d'això trobam allà sinó que de la manera més natural i come tractant-se d'una cosa corrent i ja d'abans sabuda comencen intitulant els mentats llibres amb lo nom de Sta. Maria la Major. De lo qual porem deduir amb probabilitat bastant ben fundada que ja la vella parroquia era distingida amb titol tan honorífic, i que per consiguient si mos està per ara ocult el document que assigna la fetxa de la qual dota, algún dia si Deu ho vol, tendrem la satisfacció de trobar-lo, si no es ja que l'incuria del temps la haïen fet desaparèixer per a sempre.

(3) No mos han arribat fins a nostros aquets domassos. El Sr. Rtr. d'Inca passat que per més de 25 anys regentà la nostra parroquia me digué no'n sabia res.

Benignament acullí el Sant Pare la llur petició concedint-los la desitjada facultad en breu particular «Subdatum Romae apud Sanctam Mariam Majorum, anno Incarnationis Domini 1731, idibus Junii; pontificatus nostri anno primo» com textualment consta en la suplicatoria que cumplint lo prescrit en el susdit breu el Rtr. Dr. Joan Antoni Mesquida Pvre. feu a l'ordinari per erigir-la.

Molt llarg seria de referir aquí les moltes indulgències amb-e que està enriquida la confraria, i basti dir solament que'l confrare apenes pot fer algun obra bona sens que n'aguany amb gran nombre. (1).

En les ordinaries, constitucions i estatuts de la confraria s'estableix que en honra de la titular se fassen cinc festes a l'any, quatre de les quals seràn anomenades menors i se faràn els dies que a continuació s'expressen: El dia 2 de Febrer, diada de la purificació de Maria, dita vulgerment del Candler; el 25 de Març solemnitat de l'Encarnació del Fill de Deu i anunciació de Maria; el dia cinc d'Agost festa de la Mare-de-Deu de les Neus i festivitat de Sta. Maria la Major a Roma; el dia 15 del mateix mes d'Agost commemoració del misteri de l'Assumpció de Maria Verge; i l'altre que serà anomenada principal el dia en que l'església commemora el Patrocini de Maria pel mes de Novembre. Aquesta part dels estatuts sufrí una modificació durant la derrera mitjanía del sigle passat amb motiu de la fundació del solemnisim triduo de coranta hores que encara avuy en dia se celebra come agregat a la festa principal de Sta. Maria la Major la diada del Patrocini, que segons hem dit més amunt es aquest dia el senyalat per les constitucions per celebrar-la. En conseqüència d'això foren suprimides les altres quatre festes menors, sens que mos consti el motiu de tal conmutació ni tampoc si's feu amb les degudes llicències.

(Acabarà)

B. CANTALLOPS.

Un periòdic nou

«Ramón Lull,,

A la fi ha comensat a publicar-se aquest bon periòdic encarregat de animar la gent a celebrar ses festes des VI Centenari des martiri de Ramón Lull, i que ha d'ésser al mateix temps un monument perenne que ha de recordar a ses generacions que vendrà lo que nostros hajem fet enguany amb honra d'aquest Beat mallorquí, es més il·lustre de tots es nostros compatri-cis.

«Avui, diu *La Redacció*, se presenta «en mitx de vosaltres, i vé a fer-vos «visita dins les vostres cases *Ramón Lull*, perquè pogueu coneixer-lo tal «com és, sentir l'eco de la seua dolça «veu, banyar-vos en la llum de la seua «doctrina, aspirar la flaire de les seues «virtuts, contemplar la bellesa sublim «dels seus exemples.»

«...la nostra tasca té per objecte «donar a coneixer la persona, la doc- «trina i la vida del Beat Ramón Lull, «fomentar la seua devoció, promoure «la celebració solemne del seu cente- «nari i ressenyar les festes i demés ac- «tes que amb aquest motiu se facen».

Vet aquí es sumari des primer nombre de *Ramón Lull*: *Escomesa* per La Redacció.—*Carta Pastoral sobre el VI Centenario del martiri del Beato Ramón Lull*, del Il·lm. Sr. D. Pera Juan Campins, Bisbe de Mallorca (a. c. s.).—*Raimundo Lulio*, por D. José. I. Valenti.—*Martiri de Ramón Lull* (poesia), per Ramón Picó i Campamar.—*Crònica del Centenari*.

(1) Veges: «Llibre dels confreres i confreres de Sta. Maria la Major» en l'archiu parroquial d'Inca.

Aquesta publicació tindrà una trentena de nombres i sortirà fins a la derrera del present any. Cada nombre anirà acompanyat d'una hermosa làmina en fototipia. Està encarregada de fer aquestes làmines sa Casa *Missé Hermanos* de Barcelona. Es preus de suscripció de *Ramón Lull* són: Es trenta nombres: 3'00 ptas.—Un nombre totsol: 0'20 ptas.

LA AURORA saluda amb tot s'afecte des seu cor an aquesta hermosa i oportúnissima publicació, i li desitja un exit complet. Mes encara, LA AURORA que tantes de vegades ha donades proves de que estima ses vertaderes glories de Mallorca, està disposta a ajudar en tot lo que puga a *Ramón Lull*, i per això és que ja fa quatre setmanes que comensarem a publicar una vida del nostro Beat escrita p'el conegut lulista Sr. Borràs, i avui publicam s'*Himne* que ha compost el poeta Sr. Ribera. ¡I això sense contar una partida de trabais més que ja tenim en cartera!

RONDAIA DE MENORCA

En Pere de sa fava (1)

Assò vol dir que era una viuda que tenia un fii que era de nom Pere.

S'avia se li va morí, i vol dir que en ganes moltes com tenia de pujar al cel per veure-la va sembrà una favera dins s'ort.

Sa favera va creixe, va creixe per amunt i se va fer tan alta que arribà fins an el cel.

Un dia en Pere se resol d'anar a veure s'avia i ja es partit a pujar per sa favera de branca en branca cap an el cel.

He hi arriba i troba ses portes tancades.

—Toc, toc!... picà a sa portar
—¿Qui es? diu Sant Pere desde adintre.

—En Pere de sa Fava qui ve a veure s'avia, va respondre ell.

—No la pots veure per ara,—digué Sant Pere,—està molt endins, molt endins.

I ell plora qui plora comensa a cridar:

—¡Jo vui veure s'avia!... ¡Jo vui veure s'avia!... ¡Jo vui veure s'avia!...

Per fi, tal era s'escandol que compunía que es Sant porté per fer-lo callar li diu:

—Mira, xi mateix no la pots veure a s'avia, però perquè callis, vetaquí aquest asa, endu-te-l'en i al dir-li

«Arri envant dellonaràs dinés,
Arri enra en dellonaràs més»

n'amollarà per darrera fins que li diguin prou,

En Pere tot cuntent, ja no va pensar mes en s'avia, no agafa s'asa i jas partit deveres per un altra camí.

Camina, caminaràs cap a casseua sa fosca el va agafà aprop d'un lloc. He hi entra i demana hostatg per passar sa nit.

Madona, just que'l veu, ja li diu:

—Idó Pere, ¿quin senyal per aquí? ¿Que mos dus res de bo?

—Ja hu veis, madona, duc un asa que dellona dublés, va respondre ell tot francot.

—¡Un asa qui dellona dublés! ¡Ca! Assò nó pot ser, va dir madona.

—¿Que pot ser? Callau veureu; respon en pere.

Entra s'asa dins sa cuina, criden l'amu i es missatges, s'aixanca dalt s'asa i diu:

«Arri envant dellonaràs dinés
Arri enra en dellonaras més.»

I venga bones punxides a s'asa i aquest a dellonar unses i durets d'or, que era un gust, i madona, l'amu

(1) Me la va contar a Mitjorn-gran en Juan Pons Camps (a) Ritu.

i misgatges qui no donaven raó a aixecar-ne tants com en queien d'es d'ello de s'asa, fins que en Pere li va dir prou.

Aquella gent va quedà esglaiada de veure aquell aset que tanta manya tenia per fer dublés. Van quedà amb es cabeis drets.

En Pere el mena dins s'estable aont el va deixá ben fermat, entra a ses cases, sopa i sense mal pensar de res ni de ningú, s'en va anar as lilit es mes tranquil del mon, i al punt durmia com un mac.

Sa madona, que va quedà encantada d'aquell aset que tant bon resultat durava, s'en va pensar una. De nits mentres en Pere durmia a les totes, s'en va a dins s'estable, desferma aquell asa i en es seu lloc n'hi va dixer fermat un altre ben igual de pel i d'alsada que ells en tenien.

Al endemà demati, just era un jorn, en Pere ja s'aixeca, s'en va a s'estable i sense coneixe que li haguesin baratat, treu s'asa, s'hi aixanca damunt, se despedeix de sa madona i demés gent i acurrents s'en va dap a casseua.

Així que arriba cumensa a crida: —Mu mare, mu mare, som rics per sa vida, ja no mos faltarán dublés mai mes.

—¿Que dius? Amb-a quines t'en vens tu ara?

—Si, si, que es ben ve. Duis un llenzol net i parau que aquest aset meu de lona dublés.

—Tros de bestia, deia sa mare, i assó t'han dunat entenen? I ara te penses que hi posaré adevall un llenzol net de sa bugada que vaix fer la setmana passada! Ja hi vas errat. Tot t'ho creus, Beneit! mes que beneit!

—Parau, vos dic, parau, que som rics per sa vida.

Per fi, tant va insistir en Pere que sa mare va dur un llenzol net i el va estendre en mig de sa casa. En Pere, entra s'asa, s'hi aixanca adamunt i punxada va, punxada ve comensa a dir:

«Arri envant dellonará dinés
Arri enrrenera en dellonará mès.»

I s'asa, alsa qui alsa es darreres i ell punxides i mes punxides i vol di que, com havia menjat vert tot es día, va arribar a rompre i escampá una sacarel·la verda qui va deixá tot es llenzol empastissat.

—¿Que no hu veis, que hu veis? —comensa cridar a sa mare.—Rebanyeta de Pere, ja t'ho deia jo que t'havien enganat.

—Ningú pot essé mes que sa Madona, deia en Pere.

I sa mare qui no dunava raó a crits i males paraules contra en Pere i aquest avergunyit i per por de mes s'en mená s'asa i cap a s'ort falta gent.

Arriba a sa favera i com un dragó s'enfila i puja qui puja fins que va arribar al cel i toca:

—¡Toc, toc!...

—¿Qui es? li respon Sant Pere.

—Som jo, en Pere qui ve a veure s'avía, contesta ell.

—¿Ja tornes essé aqui? diu Sant Pere. ¿No te vaig duná aquell asa tan bo perquè t'en anassis i no tornassis?

—Emperó m'el van pendre i torn per veure s'avía.

—No la pots veure a s'avía. Ja te vaig dir s'altra vegada que estava endins, ben endins, que no es a tir es fer-la sortir.

—¡Pero jo la vui veure! ¡Jo vui veure a s'avía! i tant d'escàndul va arribar a compondre que Sant Pere, cansat ja de tot, surt i li diu:

—Perque t'en vagis i no me fassis mes tronya, jas vataqui aquet tuvaó, endutel'en i cada vegada que tendrás gana no has de fer mes que extendre'l i dirás:

«Tuvaó posa taula.»

i damunt ell hi compareixerá tota casta de menjás bons a mes no porá i tants com en puguis desitjar.

En Pere, tot cuntentet, agafa es tuvaó i ja es partit p'el mateix camí.

Da-li, da-li, camina que camina en fosquet se va torná trubar en el mateix lloc que s'altra vegada.

Entra a ses cases i just que Madona el sent ja surt per escometre'l.

—Bona nit.

—Bona nit i salut, contesta madona.

—¿Que no puc romandre aqui anit?, diu en Pere.

Si, si, entra i soparás, li respón ella.

—Ca, ca, no importa vos descomudeu gens, diu ell, no'n faixeu de sopar, que jo avui duc aquí una bona cuinera. Mirau aquest tuvaó si'n te d'habilitat. Agafa es tuvaó, l'extén damunt sa taula i diu:

«Tuvaó posa taula»

Ell que m'en direu, damunt aquell tuvaó cumensen a cumpareixe bons plats plens d'arrós i carn de gallina, cassola, bistecs i tota casta de cosa que ells poguessin desitjar.

No vos dic res si en devien badá d'uís, madona, l'amu i missatges al veure aquella maravella! Van quedar de pedra. No s'en sabien donar raó.

Just que en Pere hagué supat, cumensa a dir que te son i s'en va anar as lilit. Però com estava escalivat amb sa feta de s'asa per po de ses trapasseries de Madona, s'en va en du es tuvaó i s'el va pular davall es cuixí. Però tot tranquil al punt va durmi com un tronc i bons roncus que feia.

Madona just que veu que dorm, ¿que fa? s'en va de puntes de puntes i encara va tenir manyes de baratarli amb un altre ben igual sense que ell s'en entemés.

Al endemà demati, amb s'idea de arribar a casseua prest per mostrar es tuvaó a sa mare, s'aixeca a punta d'aua, se posa ses cames dalt es coll i deveres cap a casseua. Quant hi va arribar, sa mare arreuava per fer es diná. En Pere just que la veu ja cumensá a cridar.

—Mu mare, mu mare. Avui si que duc una bona pessa. No importa que faixeu res per dinar, que duc aquest tuvaonet que sap treure tot quant puguem desitjar.

—¿Ja tornes vénir-t'en amb aquestes? ¿No veus que dus cabories dins es cap? ¡Aont s'ha vist mai dir i creure aquestes botxeries, que un tuvaó treu dinar!

No, ell, es ben cert deia en Pere, i sino, mirau:

Treu es tuvaó, creguent-se que era es que li havia dunat Sant Pere, l'esten damunt sa taula i diu tot resolt:

«Tuvaó posa tanla»

Peró es tuvaó no's va moure ni bategar per res, ni va surtir menjar de cap casta i ell vengá a cridat més fort:

«Tuvaó posa taula»

pero no hi va haver remei, per be que cridá i torná a cridar no va ser capás de fer-li treure res. ¡Y com havia de treure, si sa madona li havia baratat!

—¿No t'ho deia jo—cridava sa mare—que te poden donar a entenen qualsevol cosa? Oh, botxot que ets! Tot t'ho farien creure.

—No; ell jo hu se ben cert que'n treia, responia en Pere, pero será madona qui encara me'l haurá sabut baratar.

Tot empegait i per no sentir mes sa mare, arranca de corre fins adins s'ort i ja's partit a enfiar-se de veres per amunt per sa favera cap al cel.

Arriba —¡Toc, toc! fa ell.

—¿Qui es? diu Sant Pere desde adintre.

—En Pere qui ve a veure s'avía.

—¡Tronya! diu Sant Pere. Ell cansarías a qualsevol. ¿No te vaig dir jo, que no la pudies veure a s'avía i ja tornes per aquí? Ell hu ets cançat de ver.

Sant Pere, gira en redó i li tanca sa porta d'un cop.

Ell com hu veu, plora amb gran plós i crida qui crida fent un gran escandol:

—¡Jo vui veure s'avía! ¡Jo vui veure s'avía!

Per fi, Sant Pere, cansat de sentir-lo obrí i li diu:

—¡Mira que hu ets cansat! Sols que t'en vages, jas, vataqui aquet cinglador i en dir-li:

«Cinglador fe feina»

tot d'una se posará a pigá fort a tots es que veurá a devant ell fins que tu li dirás basta

¿Que estás cuntent?

—¡O ben cuntent! respón ell, i deveres, deveres ja es partit p'el mateix camí de ses altres vegades.

Reposa una estona i després parteix d'allá cap a casseua. Arriba a n'es lloc de sempre i va trubá l'amu i es missatges que estaven per se carrera i Madona damunt es portal. Aquesta, just que'l veu ja l'escomet.

—¡Idó Pere, que mos dus avui de bó?

—No hu es tant com ses altres vegades, respón en Pere.

—Qualca cosa deus tu, —li respón madona.

—Veng perque me torneu es meu asa i es tuvaó que me vareu baratar, diu ell.

—Mira-t'el an aquet! Comensa a dir madona ves qui li ha baratat res, o't penses que noltrus estam acostumats anassó?

—Si no m'hu dunau, estareu mes mals.

Madona va seguí escusant-se i donant raons per no treure s'asa i es tuvaó que ell demanava; i ¿que fa en Pere? Agafa es cinglador, el tira en terra i diu:

«Cingladó fé feina»

i heu de pensar i creure que es cinglador se posa a donar fuetades a Madona i tots es que tenia davant, i ells corrregudes d'un vent i de s'altra i es cinglador darrera ells, fins que madona comensá a cridar:

—Dígali prou! Que no mos pegui mes, que tot t'ho tornarem.

En Pere el fa aturar i quant li van treure es tuvaó i s'asa vertedés s'aixanca damunt aquest i amb aquets tres arreus, mes content que un cá amb un os s'en va anar acurrents cap a casseua per mostrar-los tot a sa mare i junts van viure ben felissos anys i mes anys i encara deuen ser vius, si no s'han morts.

Andreu FERRER GINART

Frases mallorquines cristianes

Be està qui se mor i se'n va al cel

Es molt freqüent, en mig de les tasques feixuques, o malalties que un plen aquest món, aquesta exclamació. Sols en el cel hi ha la pau i la ditxa!

Amb paciència's guanya el cel

Es un fre que posen an aquell que amb massa frissança atropella les diligències d'un assumto.

Serveix també per exhortar i revivar la conformidat de Deu en els treballs.

Pensar-se tocar amb un dit el cel

Ja hi va calçat per aigo el vanidós, que's creu tenir un mérit molt superior an el dels altres!

Semblar un cel

Un temple, o qualsevol lloc, que causa molt de pler il·luminat o ben endiumenjat, on la música, té extasiats els sentits i l'anima, vat'aquí un presentiment del pler de la gloria celestial, *sembla un cel*.

Voler pujar el cel a despit dels sants

No més s'ho passen p'es cap es toixos i caperruts, que volen arribar a s'enfront els seus projectes justs o injusts, a endret-pèl o revès-pèl.

Mereixen que's-e passin per la vaqueta!

En el cel mos encontrem i a l'infern no mos trobem

Quant dues persones se topen de cop descuit en voltar un cantó o a qualsevol altra banda, diuen aquesta:

C.

Secció local

Segons notícies seran moltíssimes ses persones que prendrán part en sa gran pelegrinació que dia 30 han de fer per visitar la Mare de Deu de Lluch, ets associats an el Rosari Perpetuu; sobre tot a Manacor i a Palma hi ha molta d'animació. En obsequi des pelegrins hem comanat a un des nostros col·laboradors un article sobre Lluch, perque mos don notícies a voler sobre sa imatge de la Mare de Deu, sobre es *blauets*, es camí des Misteris del Rosari, etc. etc. i mos cont lo des *Salt de la bella dona* i tot lo demés que crega oportu. Dissapte qui vé, si Deu ho vol, e-hu publicarem. Per lo tant es pelegrins que vulguen sebre totes aquestes coses que lletgesquen LA AURORA de la setmana qui vé abans de partir, o que la se'n duguen dins sa butxeca i així tendrán per passar es camí, eutretenguts en coses que no desdirán gens des fi de sa Pelegrinació.

Ets excursionistes aprofiten aquest temps tan bo que fa de primavera per sortir a viatjar, i si be es vé que enguany amb motiu de sa guerra no venen ni vendrán gaire foresters a veure ses *Coves*, hi ha mallorquins així mateix i espanyols de ses altres provincies que estan per la cosa. Aquestes setmanes són vengudes diferents expedicions i per Dilluns qui vé són esperats una partida d'alumnes de s'Escola Superior de Guerra, tots ells primers tinents de s'Exercit, que arribaren Dimecres passat a Ciutat a bordo des vapor correu, acompanyats des Director de s'Escola, es tinent coronell d'Estat Major D. Josep Herreiros, i des professors D. Anacleto Cabezas, D. Ernest Miraclet, D. Cayatá Benitez, D. Josep Sánchez Ocaña i de D. Eusebi Pascual.

Diurne passat vengueren a Manacor de passada cap a So'n Servera sa bateria d'artilleria montada que dirigeix es comandant Sr. Antem i s'escuadró de cassadors de Mallorca que comanda es capitá Sr. Montis. Dilluns arribaren en so tren des mati es Regtiment d'infanteria de Palma amb so seu coronell Sr. Nouvilas, mès tart sa bateria d'artilleria de montanya i es cap-vespre es Regtiment d'infanteria d'Inca amb so coronell Sr. Calero.

Fa uns quants dies que fonc elegit primer tinent de s'Ajuntament d'aquesta ciutat es nostre bon amic D. Pedro Galmés, Director des Montepío. ¡Tot li sia en-hora bonaf!

Está uberta a la Sala sa transmissió de finques des terme de Manacor fins dia 30 d aquest mes, i de ses de Vilafranca fins dia 25'

D. Juan O'Callaghan notari de Porreras, encarregat interinament, com diguèrem Dissapte passat, de sa notaria de Manacor, tindrà sa seua residència es dies que sia aquí a sa casa de D. Juan Servera de sa Plassa de sa Constitució.

Aquests dies passats tengueren es gust de saludar l'll·lm. Sr. Vicari Capitular D. Antoni M. Alcover, qui després de sa greu malaltia que tengué ha vengut per primera vegada per passar uns quants dies amb sa seua familia. Sembla que ja está bo de tot, gracies a Deu.

També tenim notícies de que ha millorat molt el Rdm. Sr. Bisbe de Lleida, D. Josep Miralles. Mos n'alegram.

Avui comencen a la Parroquia ses Corant' Hores del Sant Cristo. Com d'això en parla En T. a s'article que publicam més amunt, es gacetiller encarregat d'aquesta *Secció Local* se considera dispensat d'haver-ne de dir res mes per aquesta setmana.

Mos conten persones vengudes de So'n Servera que es poble va de lo més alt de barrret amb tantes tropes com hi ha per allà que fan maniobres militars. Quant arribaren es soldats tothom sortí a rebre-los, amb ses autoritats locals devant, devant. Els han fets una partida d'arcs de murta adornats amb banderoles; n'hi ha amb dedicatives a S. M. el Rei i a l'Excm. Sr. Capitá General.

¡Ah idó! Ell es serverins en posar-s'hi sabben quedar bé.